

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 72.

Maribor, dne 21. junija 1909.

Letnik I.

Govor dr. Korošca v pro-računski razpravi.

(Govoril v seji državnega zbora 17. junija.)

Govornik govori najprvo slovensko in nadalju-
je nemško:

Visoka zbornica! Znano je, da so Jugoslovani takoj stopili v opozicijo, ko se je osnoval sedanji kabinet. K temu so bili primorani, ker se je sedanji kabinet tako sestavil, da je v nas takoj v početku vzbudil nezaupanje. V ta kabinet so prišli možje, kateri so bili že v preteklosti znani kot hudi sovražniki in neprijatelji Slovanov, zlasti pa jugoslovanskega naroda. Na ministrskem sedežu vidimo nekega Hohenburgerja sedeti. Znano nam je to ime iz za časov, ko je bilo na vrsti ministrstvo, katero je hotelo biti Slovanom prijazno. In ko je prišel ta trenutek, je tudi ta mož, sedanja ekselence Hohenburger, prišel in je radi pravičnih odredb tega ministrstva vložil pritožbo proti njemu. Mi, zlasti Jugoslovani, poznamo to ime prav dobro tudi iz neke interpelacije, v kateri je on, ne da bi se preje prepirčal, imenoval slovenske sodnike hujskajoče agitatorje, in druge justične osebe kot znane politike, akoprav niso dotičniki imeli nikakega stika s politiko, kar mu je bilo znano tudi njemu. Ko je takrat eden njegovih sedanjih podložnikov prišel v ministrstvo, je on to imenoval kot sramotilno dejstvo, ki se dogodi samo v Avstriji.

Na ministrskem sedežu vidimo dalje tudi nekega moža, kateri pri nas ne uživa nikakega zaupanja radi njegove politične preteklosti, in to je ekselence grof Stürgkh. On je bil poprej uradnik v naučnem ministrstvu. Ker pa je bil takratni naučni minister Slovincem prijazen in tudi pravičen, se je čutil on v svojem nemškem fanatizmu razžaljenega, šel iz ministrstva in odložil svoje uradniško mesto. Videli smo ga potem . . . (mnogi medklici).

Prosim gospoda moja, da me ne motite, to gre vse na moj račun. Jaz sem kaznovan, ako napravljate medklice.

Videli smo torej pozneje tega moža kot prvobornika proti slovenskemu gimnaziju v Celju. Na to se bodo še vsi gospodje še prav dobro spominjali. (Poslanec Wastian: Hvaležno se na to spominjamo!) Nemci, ne pa Slovenci. Mi smo tega moža . . . (medklici).

Jaz govorim, gospoda moja! (Veselost.) Slišali in videli smo tega moža tudi v odseku za volilno reformo, kjer je silil posebno v ospredje pri razpravah za Štajersko in Kranjsko. K temu je še prišlo pri sestavljanju sedanjega kabineta dejstvo, da se je

mesto nemškega ministra-rojaka na novo zopet zasedlo. Tu se ne gre za osebo. O tem se je že dosti govorilo in sodilo, ali jaz rečem, da kakor hitro sedi na onem mestu kak nemški minister-rojak, da je tam oseba, ki odločuje v vseh prepornih točkah med Slovenci in Nemci, in kako ta oseba odločuje, je gotovo vsem gospodom dovolj znano. Ona ima besedo pri vseh premeščevanjih, v vseh uradniških vprašanjih, sploh v vseh narodno političnih vprašanjih in nima v kabinetu nikake protiteže.

Toda nečem govoriti o nemškem ministru rojaku. Rečem, ta dva moža, katera sem prej imenoval . . . (Poslanec Hrasny: Zadržite!) res, zadostujeta, da ne moremo zaupati kabinetu, tudi iz nekega drugega vzroka, ako se smem tako izraziti, radi kraja, od koder sta. Oba moža sta vzrasla v nemškem, zagrizeno nemško-nacionalnem, Slovincem sovravnem miljeju graškega mesta. (Medklici.)

Hohenburger je Gračan in Stürgkh je tudi občeval v graških družbah. Ta dva gospoda tedaj sedita v sedanjem kabinetu in če pridejo jugoslovanska vprašanja na vrsto, potem se upoštevata samo ta dva gospoda kot poznavalca jugoslovanskih odnosov, in ako omenjena gospoda, ki sta vsesavala v Gradcu znanje slovenskega in hrvatskega naroda iz „Tagesposte“ in „Tagblatta“, odločavata, potem se ve, da odločitev in nepristranost nista dobri za nas. Zato pa lahko prenašamo kakega drugega nemškega ministra, recimo Ritta, katerega brani njegovo neznanje jugoslovanskih razmer pred nevarnostjo narodnega šovinizma. Ali glas politične preteklosti teh dveh mož: Ekselence grofa Stürgkha in viteza Hohenburgerja, nam je odvzel vse zaupanje do sedanjega kabineta.

Rekla bodeta seveda: postala sta sedaj ministra, in ako kdo kaj postane, potem pride objektivnost sama od sebe, v uradu se vsak prenaredi. Pa ravno dogodki v njihovi ministrski delavnosti nas niso mogli dovesti do tega, da bi opustili naše nazorje glede sedanjega kabineta.

Kar se njega ekselence viteza Hohenburgerja tiče, moramo gledati, kako on znanec in prijatelj iz Štajerskega, katerih nemško-nacionalno naziranje je splošno znano, kliče v justično ministrstvo, kjer so njegovi svetovalci in katerim se ne postavi nikak protitež s slovenskimi uradniki. Ravno v sedanjem času, odkar je vitez Hohenburger justični minister, moramo biti priče, da, ako kdo od Slovincov na nemško vabilo takoj ne pride k sodišču, se pošlje žandarmerijo po nje, da jih privede pred sodišče (Čujte! Čujte!), kjer so po vrhu še kaznovani.

Mi si moramo sedaj pod vitezom Hohenburgerjem pustiti dopasti, da se protokoli še večkrat k

prej pišejo v samonemškem jeziku. (Klic: S slovenskimi strankami!) Se razume . . . da so slovenske stranke primorane te zapisnike podpisati, da se vrše razprave še večkrat kot preje s slovenskimi strankami v nemškem jeziku in da se vpisi v zemljiško knjigo sedaj vrše skoraj izključno v nemščini.

Posebno težko zadene to koroške Slovence.

Kako se tam postopa, se lahko razvidi iz štatistike, ki ni izšla v kakem slovenskem ali Slovincem prijaznem listu, nego v „Klagenfurter Zeitung“, torej v objektivnem listu. Iz te štatistike razvidimo, da se leta 1904 ni rešilo 55 slovenskih tožb, leta 1908 pa sploh nobena, leta 1903 se je vpisalo v zemljiško knjigo samo 46 slučajev slovensko, leta 1908 147 v nemščini in samo — 1 v slovenščini (Poslanec Wastian: Znamenje dobrega sporazuma!) Znamenje dobrega delovanja Hohenburgerja v nemškem vodotoku. (Medklici.) On ni povzročil nikake spremembe. (Medklici.)

Predsednik: Prosim, da se gospoda govornika ne prekinja.

Dr. Korošec nadaljuje: Pod Hohenburgerjem se še nadalje vzdržujejo za nemške uradnike zloglasni slovenski kurzi, iz katerih izhajajo uradniki, ki sploh ne znajo slovenski, akoravno so obiskovali ta kurz. (Medklici.) Ali so gospodje uradniki v Ptuj zmožni slovenščine? So sodniki v Ljutomeru, Šoštanju in Brežicah — sami sodniki, ki so obiskovali ta kurz — zmožni slovenščine? (Medklici.) Gotovo ne. Ker sami ne znajo slovenski, tudi ne morejo razsojevati slovensko.

Pod Hohenburgerjem se je dogodil tudi nečuten škandal, da se absolutirani juristi slovenske narodnosti ni pripustil k sodnijski praksi (Čujte! — Poslanec Benkovič: Kot pravni praktikant!), kot pravni praktikant. To je žalitev državnega temeljnega zakona, ako se Slovenci ne pripuste k državnim službam (Poslanec dr. Hočevar: Pod ničnostimi pretvezami, namreč, da je prenapolnjen sodnijski naraščaj. (Medklici.)

Slišali smo pa lansko leto in tudi čitali, da so na vsučilišni deski na Dunaju kakor tudi v Gradcu nabili oglase Südmarke z dovoljenjem dotičnih rektorjev, v katerih se pozivljajo nemški juristi, naj se oglase za pravne praktikante v jugoslovanskih deželah, ker tam zelo primanjkuje sodnijskega naraščaja. (Medklici.)

Vi pravite, da je dovolj naraščaja. Za dokaze tega naj bo rečeno, da so pri zadnjih imenovanjih bili avskultanti že po triletni sodnijski praksi povišani v sodnike, kar se tudi v prihodnje pričakuje. To je tembolj verjetno, ko se nahaja v okrožju višjega deželnega sodišča okoli 70 uradnikov, ki so že

PODLISTEK.

Grof Rossi.

Zavratni umor, katerega hočemo popisati, je bil tako predrzen, da mu je ni primere med vsemi, kar so jih prostozidarji izvršili. Družba se ni z njim skrivala, ni ga tajila, marveč se z njim bahala.

Mislimo umor grofa Pellegrina Rossija. Že v zgodnji mladosti se ga je družba polastila, vzgojevala ga in izredila, da bi se mogel papežu nasproti postaviti.

Njene naide so pa po vodi splavale. Doživela je, da se je ta srditi sovražnik papežev spreobrnil, da se je njen sin, odločni karbonarji, dosedanjim bratom odpovedal in se papeževi stranki pridružil. Ta junaška spreobrnitev je grofa Rossija življenje veljala.

Bil je strasten pristaš združene Italije. Mazzini je hotel Italijo, toda republikansko; drugi so hoteli celoto poluotoka pod žezlom savojskega vladarskega rodu.

Rossi je spoznal po svojem spreobrnenju, da je moč in velikost Italije le tam, kjer je on službo nastopil — pod papežem.

To je bila nova, patrijotična misel, a ta misel ni ugajala prostozidarjem, bila jim je na potu in zato so morali karbonarji njenega začetnika in zagovornika s pota spraviti.

Rossi je bil rojen leta 1787 v Karari na Laškem. Bil je odvetnik pri sodišču v Bologni, bil že v 20. letu sloveč, pa tudi ud protizidarske lože, ki ga je uvrstila med karbonarje.

Vojskoval se je pod Muratom zoper Bourbonce v Neapolju. Potem je moral pred njimi bežati v Geni,

tu je postal leta 1820 glava protiklerikalne stranke v Švici.

Guizot, kateri je katoliško cerkev enako sovražil, ga je zelo čislal in zato ga pregovarjal, da bi se nastanil na Francoskem, kjer je vladal takrat Ludovik Filip.

Rossi se je preselil. Od leta 1833—1837 je predaval v francoskem kolegiju jasno in spretno politično ekonomijo, pri čemur ni nikoli pozabil, razširati liberalnih nauk, ali — bolje rečeno — pri čemur je priporočal svojim poslušalcem prostozidarsko vednost in jim jo v srea cepil.

Leta 1845 je prišel Rossi kot Guizotov pooblaščenec v Rim, da bi zahteval od papeža razpuščenje družbe jezuitov. Tega so se laški prostozidarji neznanosko veselili, ker so videli v tem izzivanje papeštva.

Po smrti Gregorija XVI. vidimo protiklerikalca Rossija — milost božja ga je razsvetila — kot ministra novega papeža Pija IX. Stresel je s sebe prostozidarski jarem.

Toda kaka prevara!

— Hočem biti zopet Lah in ne izseljenec, je pisal zvečer pred vstopom v ministrstvo nekemu svojemu staremu znancu; papež mi je vse dvome izpodbil. Pač dobro poznam svojo težavno nalogo; vem, da se mi bodo zapreke stavile ravno od tiste stranke, katera bi mi morala prav za prav pomagati, toda to me ne sme ovirati, da ne bi ravnal kot vesten človek, meščan in Italijan, in kakor sem vselej ravnal — norci naj kričijo.

V Rimu je bil francoski duhoven, častiti P. Vaures, kateri je Rossija pregovarjal, da to službo sprejme.

— Vestna reč je za vas, mu je rekel.

Z junaško odločnostjo mu odgovori imenični državnik:

— Volja božja naj se zgodi!

Tako je vstopil 16. septembra 1848 v ministrstvo kot minister notranjih zadev ter prevzel obenem policijo in finance.

Hotel je, da bi bil papeštvu celi poluotok podvržen v moralnem oziru.

Karbonarji, z Mazzinijem na čelu, so takoj spoznali, da ni nič z revolucijo, ako ta mož na krmilu ostane. Zato so mu prisegli smrt in ob enem po časnikih naznanili nameravani čin.

Na to pretenje je Rossi odgovoril v „Gazetta de Rome“:

— Je hvala, ki žali: — je razžaljenje, ki časti.

Malo je manjkalo, in zločin bi se bil izvršil namesto novembra meseca že v oktobru 1848.

Karbonarji so sklenili zasesti po noči trg „Piazza del popolo“ in Trajanov trg, polastiti se rimskih vrat, vdreti v Kvirinal in prisiliti sv. Očeta, da bi se odpovedal vladi: potem bi se bila republika razglasila.

Zarota se pa ni mogla uresničiti. Jeden zarotnikov — vest ga je pekla — je vse ministru izdal in tako se je moglo še vse o pravem času zoper zaroto pripraviti.

Dne 15. novembra 1848 bi se bil moral odpreti laški parlament. Minister Rossi je nameraval govoriti govor, ki naj bi bil prekuciji smrtni udarec vsekal.

Prostozidarji so torej sklenili umoriti ga, predno pride v dvorano. Že 28. oktobra je napovedal šaljivi list „Don Pirlone“ 15. november kot dan napada. Dne 14. je prerokoval časnik „Epoca“ pad ministrstva za gotovo.

[Konec prihodnjic.]

prekoračili službeno dobo 35 let. Sicer ve kolega Marckhi tudi to, ali on je hotel priloznost izrabiti.

Pod Hohenburgerjem se je dogodil še nek drug škandal, o katerem se na Spodnjem Stajerskem v obče govori — gospod Wastian bo že vedel, kaj menim — to je namreč eksplozija smodnika v Slovenski Bistrici, o kateri jaz ne vem, kedo da jo je povzročil in zakrivil. (Živahni medklici.)

Tam se je uvedla neka preiskava, katera se je pa ustavila na intervencijo mekega nemškonalnega odvetnika. (Živahni medklici dr. Benkoviča in drugih.)

Prosim, gospoda moja, jeli mož, katerega vsi poznamo, in katerega jaz nočem imenovati, nedolžen na tej stvari, potem bi bilo gotovo na mestu, že radi tega, da se pomiri ljudstvo, da bi se ta preiskava dokončala. Ako je pa on kriv, potem se drži njegovih prstov in vesti človeška kri (medklici) in potem naj Hohenburger s svojo avtoriteto in uradom nikar ne krije krvi nedolžnega. (Medklici.)

Ta kri vpije po pravičnosti in Hohenburger bo moral pustiti pravici tudi pot. (Pritrjevanje.)

Očita se nam vedno, da so odvetniki (poslanec Wastian: In duhovniki!) in tudi mi duhovniki zakrivilili jezikovni in sploh narodnostni boj na Spodnjem Stajerskem. Jaz nočem zagovarjati svojega stanu, ampak odvetnike; ti bodo pa zopet mene. (Veslost.) To se večkrat dogaja.

Ako se mi pritožujemo radi nameščevanja Nemcev pri sodnijah, potem pravijo takoj, da mi ščuvamo in ne damo miru; ako se pa ne pritožimo in dobi mesto nemški uradnik, potem pravijo Nemci takoj pri naslednjem mestu: Nemška posest! (Živahna veselost in klici: Prav dobro!)

Ako ničesar ne rečemo pri žalitvi jezikovnega prava, pa takoj nato pravijo, nemški jezik je krajevna navada, sodnijska navada, ter dobe takoj še druge navade zraven. (Živahna veselost.)

Pritožiti se moramo tudi proti temu, da se sedaj pri nameščanju sodnijskih mest tako gleda na to, da ostanejo južnoštajerske občine v nemških rokah. Lahko navedemo na primer Ljutomer, kjer že desetletja ne moremo dobiti slovenskega sodnika, ker tu se gre samo za par glasov, vsled katerih bi ta sedaj nemška občina prešla v slovenske roke. Tukaj seveda mora justična uprava takoj pomagati, da ostane občina še nadalje v nemških rokah. (Medklici.)

Preiti moramo sedaj k njega ekscelenci grofu Stürgkhu. Tukaj imamo pa imenovanje nemškega deželnega šolskega nadzornika za Kranjsko. Jaz vem, da se je to imenovanje prej zgodilo, predno je ekscelence grof Stürgkh mislil na to, da bo postal naučni minister. Ali on je to nepravilnost s svojo besedo, govorom in avtoriteto kril v proračunskem odseku in radi tega ga moramo na to spominjati. (Medklici poslanca dr. Bachmanna.) Bodite tiho, vi ne razumete ničesar od Spodnjega Stajerskega. To gre vse na naš račun. (Medklici.) Ekscelence, povejte nam: Ali je to pravica? Vi ste rekli v proračunskem odseku, da se ni zgodila z imenovanjem deželnega šolskega nadzornika Slovincem nikaka krivica. Vprašamo vas, ali to res ni krivica, da se je imenoval nemški deželni šolski nadzornik za Kranjsko brez znanja in za hrbtom deželnega šolskega sveta? (Klic: To je vendar nemška stvar in briga samo Nemce! Medklici.)

Ali krivica je, ekscelence! Ali je to pravica, da ima nemški deželni šolski nadzornik pregledati samo 30 šol po Kranjskem, slovenski pa 150?

Ekscelence! Ali ni to pregrešek proti onemu principu, kateri se nam vedno pridiga od vladne strani, da se take narodne stvari obravnavajo vedno v sporazumu obeh narodnosti? Ako ste se proti temu principu, katerega vi in vaši kolegi vedno pridigate iz ministrske stolice, pregrešili, imenujte preko nemških glav na Koroškem slovenskega deželnega šolskega nadzornika. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Rečem vam lahko, ekscelence: Med tem ko ima deželni šolski nadzornik na Kranjskem samo 30 šol nadzorovati, bi imel oni slovenski, katerega bi vi imenovali na Koroškem, 87 šol nadzorovati (medklici) 3 slovenske in 84 mešanih nemško-slovenskih šol. Proč temu principu je naučna uprava tudi grešila, ko nam je imenovala novega nemškega okrajnega šolskega nadzornika za Spodnje Stajersko. (Medklici.)

In poslušajte: Sedanji okrajni šolski nadzornik za nemške šole ima nadzorovati šole v avtonomnih mestih Mariboru, Ptuj in Celju. Novi šolski nadzornik bo imel sedež v Celju, kakor slišimo, in če dobi vse nemške šole, bo imel nemške šole v Celju in 15 ljudskih šol po Spodnjem Stajerskem nadzorovati. (Medklici. — Poslanec Wastian: Kako morete vendar sumničiti moža, ki še imenovan ni! To je nezaslišano!)

Prosim, nikogar nisem sumničil. (Poslanec Wastian: Poslanec Benkovič je rekel, da bo mož agitiral, ko pa še imenovan ni!) Ekscelence, ako je bil ta okrajni šolski nadzornik brez naše vednosti imenovan, potem poizkusite enkrat s tem principom in pa imenujte druge okrajne šolske nadzornike brez vednosti Nemcev. Videli boste, kakšno mrmranje in vpitje bo nastalo. (Medklici.) Ako se vam ne zdi potrebno vprašati drugih narodnosti, potem nam pa zdajte gimnazijo v Celju, saj ne potrebujete vprašati Nemce za to. (Poslanec Wastian: Saj imate gimnazijo lahko v Žalcu ali pa St. Juriju, tam nimamo nič proti temu!)

Tega mi ne bomo storili. Ste lahko popolnoma mirni. Jaz sem s temi dejstvi dokazal, da Slovenci in Jugoslovani s popolno pravico ne zaupajo vladi: z dejstvi, ki so se dogajala pod ministrom vitezm Hohenburgerjem in grofom Stürgkhom, sem tudi do Hohenburgerjem in grofom Stürgkhom, sem tudi do di in stopiti v opozicijo.

Zato izjavljam tudi v imenu Slovenskega kluba, da bomo glasovali proti vsem, v razpravah se nahajajočih vprašanjih. (Živahno pritrdjevanje.)

Politični pregled.

Državni zbor.

V petkovi seji se je nadaljevala podrobna razprava o drugi proračunski skupini. Wastian je skušal odgovarjati dr. Korošcu, pa ni ničesar dosegel. Trdil je med drugim, da se spodnještajerskim Slovincem jako dobro godi.

Govoril je tudi justični minister Hohenburger, ki se je branil nasproti napadom slovenskih poslancev in rekel, da postopa justična uprava strogo objektivno. Pri nastavljanju uradniških mest se hoče ozirati na stvarno in jezikovno konfiskacijo prosilcev. Izjavil je, da bo predložil nov odvetniški red in novo disciplinarno postavbo. Grof Stürgkh se je tudi pral. Pri njem se je videlo, kako v živo ga je zadel Korošecov govor, katerega prinašamo na drugem mestu. Korošec ga je označil za sovražnika Slovincem, Stürgkh pa trdi, da bi tega gotovo ne podpisali tisti slovenski poslanci, ki so sodelovali z njim v štajerskem deželnem zboru. Obetal pa je gospod minister, da hoče svoj resort objektivno upravljati.

Dr. Rybar je govoril o šolskih razmerah v Trstu in Istri, ki so za Slovence skrajno neugodne. Seja je bila končana še-le okoli 11. ure zvečer. V soboto se je razprava nadaljevala.

Turčija.

Turški poslanci vseh strank izjavljajo, da hoče Turčija z vsilo braniti Kreto; „Petit Parisien“ poroča, da se vevlasti še niso odločile za odpoklicanje vojakov. Sicer je bilo že pred 14 dnevi ukazano francoskemu konzulu v Kaneji, naj vse pripravi za odpoklicanje vojakov, a Turčija je prosila naj tega ne store. Sledila so posvetovanja, ki še niso končana. Angleška bi najrajše prepustila Kreto svoji usodi. Turčija se pa pripravlja za vsak slučaj. Več topničark so odposlali, da preprečijo vtihotapljenje orožja z Grške v Makedonijo in v Alabnijo. V slučaju vojske z Grško se Turki boje splošne albanske vstaje. Zato Turčija z Albanijo že zdaj zelo odločno postopa in je že uničila več vstajskih čet in odposlala proti Albancu Izi Boletinu 5000 mož, pred katerimi se je umaknil Iza na črnogorsko mejo. Med tem ko se pripravljajo Turki na vojsko proti Grški in ko vre v Albaniji, pa vre tudi na Arabskem. Velika bitka se je bila 35 ur južno od Urtija med vstajskimi Arabci rodu Tribu in turško armado, ki je zmagala. — Abdul Hamidov drugi sin Abdul Mader efendi se je pritožil na ministrstvo, ker so ga izgnali iz palače, ne da bi mu nakazali stanovanje in apnažo in zato tava brez strehe po svetu.

Veleizdajniški proces.

Na vrsti so priče iz sodnega okraja Jasenovca. Krčmar in kovač Luka Tučič iz Jasenovca izpove, da je vladala med obema narodoma sloga in mir, dokler niso prišli v občino obtoženi Lazo Bačič, dr. Dimovič in župnik Knežević, kateri so narod krivo podučevali in ga tirali v velesrbsko propagando. Od leta 1903 pa do leta 1906, ko je prišla na krmilo narodna vlada, se je pričelo z razširjanjem srbske zastave in ideje. Narod se je preje imenoval pravoslavni in tudi vero so preje imenovali pravoslavni. Glavni čimtelji pri tem gibanju so Lazo Bačič in pop Mihajlo Medakovič, ki je v cerkvi klical: Bratje Srbi, ne uklonite se, naša močna roka bo vse strla.

Predsednik: Tudi od župana ste dejali, da je postal sovražen Hrvatom?

Tučič: Da, gotovo, ker dokler še on ni bil župan, je vedno povdarjal, da je pravoslavni Hrvat, a odkar so ga Hrvati zbrali za župana in načelnika občinskega zastopa, se je on spremenil in odsih dob trdil, da je Srb.

Predsednik: Ali so se pri Lazu Babiču obdržavali tajni sestanki?

Tučič: Da, v njegovi gostilni so se pogostokrat shajali na tajne sestanke. Sedaj, ko onih ni več v občini, je veliko mirneje. Toda ostali so še agenti, ki hodijo od sela do sela, ter nagovarjajo ljudi za velesrbsko idejo in propagando.

Predsednik: Ali imajo pravoslavni slike kralja Petra in srbske trobojnice?

Tučič: Za slike sem slišal pripovedovati, da jih imajo razobešene doma. Za trobojnice se pa že vsako dete piplje. Brez srbske zastave ni nikdo več v občini. Videl sem zastave s križem in štirimi velikimi S.

Predsednik: Ali je v vašem okraju mnogo takih ljudi, ki stremijo proti Srbiji?

Tučič: Vse je z večine sedaj tako. Ženske so se za časa vojne nevarnosti čudile, ako bi se mogel dobiti kak tak človek, ki bi streljal na svoje brate. Z učiteljem Glišo Spanovičem sva se večkrat sprla, pa mi je dejal, da je on Srb in bi raje bil pes ne-

go Hrvat. Za celo pokrajino je dejal, da je srbska. Seljaki so vedno kričali, da je njih zemlja srbska, a ko je bila Bosna anektirana, so pa od žalosti in srda skoraj pokopali. Hoteli so imeti prevrat prav očito na korist Srbije. Prišel je k meni Mirko Martulič, pa mi povedal, da imajo Srbi pripravljeno polno orožja, pušek, samokresov, streliva itd. Ko je prišla pa preiskava, so pa vse poskrili.

Predsednik: Mislite, da je temu tudi Bačič kriv?

Tučič: Prav gotovo. To se ja razume, ker je on njihov poveljnik. On jih tudi denarno podpira za to propagando, ker je eden najbogatejših. Drugi bi tega ne mogel napraviti.

Predsednik: Ali je Mojo Hrvačanin iz Dubice zahajal k Bačiču v Jasenovac?

Tučič: Videl sem ga komaj dvakrat. Kolikokrat je tja zahajal, tega mi ni znano.

Logar L. Mačkovič izjavi, da se je od najnovejšega časa jelo širiti srbstvo, a glavno sredstvo za razširjenje srbstva so bile ravno zastave. Pred štirimi leti je bil v gostilni Gliša Vasiča v Dubici, kamor je prišel tudi logar Srdjanovič, kateri je prinesel seboj sliko kralja Petra. Na vprašanje, kje jo je dobil, je odgovoril, da mu jo je poklonil Mijo Hrvačanin. Ob enem mu je Gliša Vasič povedal, da dobi biva Mojo od srbske vlade 100 K mesečno in hodi vsak mesec v Beograd na dogovor.

Marko Krnjač, poljedelec v Jasenovcu, pripoveduje, da se je pričela slika kralja Petra širiti od leta 1904. Dalje se je v Jasenovcu osnoval izvrševalni odbor srbske samostalne stranke, kateri pripada tudi Lazo Bačič. Mojo je večkrat zahajal v Jasenovac. Slišal je od Hrvačanina, da je plačani agent srbske vlade in da širi sliko kralja Petra.

Priča Stefan Šokšević, finančni stražnik v Kobašu, je služboval preje v Jasenovcu in je opazil, da so se shajali ljudje čestokrat na tajne sestanke v gostilni obtoženega Babiča. Na te sestanke so imeli pristop samo pravoslavni. O čemu so razpravljali mu pa ni znano.

Na II. slovenski protialkoholni shod.

Rojaki! Slovenci!

Alkohol (nezumno uživanje) je eden naših najhujših narodnih sovražnikov.

On ugonablja leto za letom milijone in milijone s trdimi žulji pridobljenega narodnega premoženja. Vsa prizadevanja, da bi gospodarsko dvignili naš narod, ne morejo imeti pravega uspeha, ako se poprej vsaj deloma ne odpomore temu velikemu zlu, ki je v največ slučajih glavni vzrok revščine in gospodarskega propada med našim ljudstvom.

Uničuje fizične sile našega ljudstva, dela telo manj odporno proti kalem bolezni, upliva skrajno škodljivo zlasti tudi na mlado pokolenje in jemlje našemu ljudstvu moči, ki so mu tako potrebne v njegovem boju za obstanek.

Alkohol zmanjšuje ali tudi uničuje duševne sile in zmožnosti, povzroča slaboumnost pri otrocih, pripravlja za blaznicio.

Alkohol ovira razvoj naše kulture, povzroča, da se gubi dragoceni čas, kviri značaje, uničuje premoženje.

Boj zoper alkoholizem mora torej biti bistven del našega narodnega programa, boj zoper alkoholizem mora stati v vsakem programu našega narodnega obrambnega dela.

V nedeljo dne 4. julija se bo priredil v Ljubljani protialkoholni shod, kjer bomo pregledali uspehe našega dosedanjega delovanja ter si začrtali pot za prihodnost.

Vsi, katerim je na srečo kulturni in gospodarski razvoj našega naroda in njegova bodočnost, so na shod iskreno vabljeni.

Tekom dneva se vrše zanimiva in vrlo aktualna predavanja, zvečer pa brezalkoholna veselica.

Natančen program zborovanja in veselice pri naša „Zlata doba“.

Na delo torej za narodov blagor, na delo, da prisveti našemu narodu — zlata doba.

Raznoterosti.

Slovenci, posnemajte! Priznati moramo, da so Nemci zelo postrtovalni za narodne namene. Narodno-obrambna misel jih v zadnjem času popolnoma obvladuje; v tem oziru razne politične struje tekmujejo med seboj. Zeleli bi, da bi ta misel tudi prešinila vse Slovence. Nam je tisočkrat bolj potrebna nego Nemcem, ker nemška obramba je obrnjena proti Slovanom, posebno proti Slovincem. Pravijo, da samo branijo nemške manjšine na jezikovnih mejah. Toda njihovo delovanje dokazuje, da je njih glavni namen, take manjšine ustvarjati, ali pa pomnoževati s slovanskimi renegati in njihovim zarodom.

Venomer tožiti in objokavati te žalostne razmere ni dovolj. Tudi mehka in melanholična slovenska narava se ne sme s tem uzadovoljiti. Treba je dejanske pomoči. Po nemškem zgledu je treba seči v žep in darovati za ohranitev slovenskega življa v narodno ogroženih krajih.

Proti Roseggerjevi ustanovi so Poljaki zasnovali svojo Grunewaldsko ustanovo, h kateri so sami krakovski vseučilišni profesorji prispevali 50.000 K. Tudi naša dolžnost je, da se zganemo. Obrambna

misel mora dobiti svoj izraz v darovih, s katerimi prispevamo za ohranitev obmejnih Slovencev.

Slovenci brez razlike stanu, starosti, poklica, spola, političnega prepričanja, ne zabije obmejnih bratov! Darujte za šentiljski dom! Prirejte za to veselice! Mladiči in mladenke, pridno in vztrajno pobirajte v ta namen, obmejnimi bratom v pomoč!

Štibler je primerjal pritlikavo celjsko Zvezo s češko. Ni pa omenil, kako izvršuje češka zveza revizije, ni omenil, da ima članice majhne rajtajnovke, ki potrebujejo mnogo pomoči, ker nimajo izvežbanih uradnikov kakor celjska Schulze-Delitzschevke. Nek udeleženec lanskega izleta na Češko nam poroča, da je na Češkem izvedel, da trajajo revizije pri malih rajtajnovkah nad jeden dan, celjska Zveza pa revizira zadruga, katerih poslovni obseg je deset in še večkrat večji, v dveh do treh urah. Za revizijo bi se naj Štibler bolj brigal, a manj za politične hujskarije.

Roseggerjeva ustanova 2000 = 2.000.000, hitro napreduje; število 100 je že prekoračeno. Stoti ustanovnik je pesnik Ganghofer, ki je k svojemu podpisu pristavil: „Že par dni sem zmijraj računil, pa moj letni proračun se ni nič prav vjemal. Danes pa sem dobil obvestilo o nepričakovanem honorarju za svoje knjige. In zdaj lahko storim.“

Druga stotina se je prav srečno začela. Knez Maks Egon Fürstenberg je podpisal kar 12.000 K in fabrikant Dietrich 10.000 K, in tako cela zbirka z naglimi koraki napreduje in se vedno bolj bliža svoji nameravani količini.

Suša lanskega leta je povzročila našim posestnikom veliko škodo. Nikdo pa ni mislil, da bodo prizadeti še skoro bolj letos. Od vseh krajev dobivamo poročila, da so razmere letos skoro še bolj žalostne ko lansko leto. Povsod vozijo na dom na pol prazne vozove sena. Opozarjamo kmete, ki trpijo glede pomanjkanja krme tudi letos veliko škodo, da to naznanijo pristojnemu glavarstvu, da to odpiše vsaj davek. Ravno davek na travnike je velik in je vsaj neka olajšava za posestnika, da mu ni treba plačevati visokega davka od nerodovitega travnika.

Izpit iz grščine in latinščine za višjo gimnazijo, iz slovenščine za nižje razrede s slovenskim in nemškim učnim jezikom je napravil dne 18. t. m. na graški univerzi z dobrim uspehom g. Anton Rabuza, doma iz Št. Jurija ob južni čeleznici. Čestitamo!

Štibler je vpisan tudi kot revizor in je zadržni uradnik. Dosedaj še ni noben zadržni uradnik na občinskih zborih tako politično nastopal in blatil zadržne organizacije kakor Štibler. Z njim se bo še temeljito obračunalo.

Narodni Dnevnik poroča o občnem zboru graške Zveze in izraža pobožno željo, da bi članice graške Zveze pristopile k celjski liberalni propadajoči Zvezi. Ta želja bo ostala le pobožna želja, ker se bo zgodilo ravno narobe. Celjske članice že prosijo za sprejem v graško Zvezo, o čemur je večkrat govoril revizor Ahčin na Sp. Štajerskem. Informirajte se g. Štibler.

Štiblerja še enkrat pozivamo, da imenuje najmanj četrtno naših zadrug, ki so godne za likvidacijo. Sicer pa iz njegovega zmedenega govora posnemamo, da nima niti pojma o tem, kaj je likvidacija, kedaj je kaka zadruga godna za likvidacijo, temveč so bile besede le izbruh jeze radi blamaž v Celovcu, Prevaljah, Ljukomeru itd.

Na občnem zboru liberalne Zveze v Celju se je napadalo samo Zadržno Zvezo v Ljubljani; liberalno Zvezo v Ljubljani, koja je Celjanom največ škodila in slabo posluje, pa so pustili na miru, ker je — liberalna. Nadstrankarstvo?

Mladeničem v Haložah in ptujskem polju se naznanja, da se začne mladeniški shod pri Sv. Ani dne 29. junija takoj po cerkvenem opravilu v romarski hiši. Služba božja se začne ob pol 11 h. Govor za mladeniče ima č. g. kapucin Benedikt Čirič iz Lipnice. Mladeniči, povejte ta teden povsod svojim sotovarišem, da pridejo v največjem številu.

Štibler se je na občnem zboru liberalne Zveze v Celju blamiral kakor vedno, kadar usta odpre. Čudimo se, da gg. v Celju ne uvidijo, da ta mladenič z vsakim svojim nastopom veliko škoduje organizaciji, koje uradnik je. Celovec, Prevalje, Ljutomer, Celje itd. — Na naša stvarna izvajanja pa bruha jezo v dnevniku in napada duhovnike, ker ne more naših stvarnih izvajanj ovreči. G. Jošt, kam bo prišla Vaša Zveza?

Odlikovanje. Pred. g. Jurij Bezenšek, konz. svetovalec in župnik v Čadramu je postal papežev komornik. Čestitamo!

Načelstvu liberalne zadržne zveze v Celju v prevdarek! Vsled govora Štiblerjevega je ogorčenje v krogih posojilničarjev, pristašev S. K. Z., ki so v načelstvu posojilnice, članice celjske Zveze, veliko. Svetuje se od več prizadetih, da dajo člani načelstev in nadzorstev teh posojilnic na Sp. Štajerskem odgovor na te napade s tem, da izstopijo iz načelstev in nadzorstev ter osnujejo nove posojilnice. potem bo pa imel Štibler priliko študirati likvidacije. — Proti takim fanatičnim izbruhom treba odločno nastopiti in Štiblerja poučiti, kako se govori in piše.

Obmejne slovenske občine pozor! V časopisih čitamo vedno pritožbe, da ravno mariborsko glavarstvo in davčna oblast razpošiljata izključno nemške listine. Te pritožbe v listih nimajo nikakega pomena, z njimi se ne doseže ničesar. Vsaka občina, v kateri želijo prebivalci slovensko uradovanje z oblastmi, mora skleniti v obč. odboru, da bo de uradoval le slovenski. Odborov sklep o slovenskem uradovanju se mora naznaniti pristojnemu glavarstvu, ki naznani to tudi drugim oblastim. Te se morajo potem držati tudi slovenskega uradovanja in razpošiljati na občine slovenske tiskovine. Občina se lahko le tedaj pritoži radi kršenja narodnih pravic, če je sklenila slov. uradovanje in naznanila ta sklep na pristojnem mestu.

Pričakujemo pač od vseh občin mariborskega, slovenjebistrškega in šentlenartskega okraja, da sklenejo slov. uradovanje. V tem oziru smo še v teh okrajih zelo nazaj; le občine okoli Makol so neka izjema. Ruše morajo iti naprej — saj so neki najbolj napredni!

Štajersko.

Žalosten čin. Učiteljščnik Koebek iz Gornjega grada je danes po noči napadel kleparja Wiedmanna ter ga zabodel s kuhinjskim nožem v prsa. Težko ranjenega Wiedmanna so odpeljali v bolnišnico. Koebeka so zaprli. Pravi, da je hotel oropati Wiedmanna, ker je rabil denar za fotografski aparat.

Prodal je tovarnar Scherbaum v Mariboru vola velikan, ki je tehtal ravno 100 metrskih centov za 900 K.

Vesela družba, zbrana pri „Škofu“ na Bizeljskem, je darovala za obmejne Slovence 4 K 40 v.

V zlati prostosti. Pretečeni teden je ušel iz kaznilnice kaznjenec Zavec. V svoji prostosti je jel obiskovati skrivoma ljudi in jim odnašati imetje. Tako je vlomil v Zitečki vasi med 8. in 9. uro zjutraj pri posestniku Mursec. Paziti je že moral delj časa in iskati ugodno priliko, ker je vlomil ravno tedaj, ko je gospodinja nesla kosilo delavcem. Odsesel je nad 140 K denarja, 2 srebrni uri, zlato veržico, obleko, katero si je pa še tam oblekel, in druge reči. Ponoči je hotel znova nadaljevati svoje delo, a so ga prepadli. Orožniki ga pridno zasledujejo.

Slov. Bistrica. Žalost me obide, ko se spominjam na ono dobo, v kateri smo vsi Slovenci skupno delali na gospodarskem polju — v nekdanji Zvezi slovenskih posojilnic. Razdirajoči elementi pa tudi gospodarske organizacije niso pustili pri miru in spravili sedanjio Zadržno zvezo popolnoma v liberalni tir. O tem me je poučil popolnoma zadnji občni zbor v Celju, na katerem je mlad, neizkušen liberalen agitator imel hujskajoč političen govor, ki mrgoli samih neresnic. Ne čudim se sedaj, da zadruga za drugo izstopa iz Zveze; jedim in umesten odgovor je, da vse zadruga, katere želijo dobrobit slovenskega ljudstva, izstopijo iz Zveze. Smili se mi le gosp. Jošt, kateri ni bil nikdar tako strasten, akoravno je šel za liberalce po kostanje v ogenj, a moral se je umakniti mladeniču, ki zna samo politično hujskati. a drugo nič. Delo tega mladeniča bo upropastilo Zvezo.

Stari posojilničar.

Celje. Naša Zadržna zveza bo štela koncem leta 1909 okrog 130 članic, ker jih je dosedaj že izstopilo 71, nad 20 koroških in štajerskih zadrug pa je oziroma bo letos odstopilo. Zveza je imela že 223 članic, a sedaj jih bo 130, to je napredek, kaj ne, gospod Štibler? Na ponovna vprašanja še enkrat odgovarjamo, da je zadnji čas za izstop ta mesec.

Celje. Zakaj se je Štibler tako hudoval na občnem zboru liberalne Zadržne zveze v Celju? Radi tega, ker je veliko članic, ki se še pripravljajo za izstop, protestiralo proti temu, da bi se pravila v toliko spremenila, da bi se otežkočil izstop. Kaj ne, hudo je, če ti preklicani klerikalci opozorijo ljudstvo na pretečo nevarnost — Hinc illae lacrimae —

Kozje. Štibler je na občnem zboru Zadržne zveze v Celju pozabil omeniti, odkod je Zveza dobila denar za svoje stroške, ker je okrog 90 posojilnic odpadlo. Jedin nov vir dohodkov bo zvišanje letnih prispevkov in bodo posojilnice morale v bodoče dosti višje letne prispevke plačevati, sicer Zveza — ne bo mogla izhajati.

Trbovlje. V štev. 135 in 136 „Narodnega Dnevnika“ spoznamo duh, ki vlada v celjski liberalni Zadržni zvezi, katera je tekom dveh let izgubila skoraj sto članic. Upamo, da bodo sedaj spregledali tudi tisti, ki so mislili, da je Zveza nadstrankarska. Štibler je javno povedal, da se bo Zveza naslanjala odslej tudi odkrito, do sedaj le natihoma, na liberalno Narodno stranko. Gospodje duhovniki naj premislijo dobro, če jim je še mogoče v tej organizaciji sodelovati. Koroški duhovniki so uvideli, da ne more in ne sme duhovnik sodelovati pri posojilnicah, ako so včlanjene pri celjski Zvezi.

Samoumor. Juliana Dobaj, 35 let stara, dekla pri pasarju Karolu Trafniku v Mariboru, bi imela čez nekaj mesecev postati mati. Da bi se vsemu temu izognila, je včeraj dne 20. junija izpila navlaš zato pripravljeni strup (Phosphorlösung). Rešilni voz jo je takoj v bolnišnico odpeljal, kjer je še isto noč v grozljivih bolečinah umrla.

Majšperg. G. urednik! Zadnji dopis blagovolite resnici na ljubo v toliko popraviti, da Ploj pri shodu ni na solnem stal in se pekel, ampak je stopil bolj v senco za županovo hišo, kjer je čakal poslušalcev, katerih ni hotelo nič priti.

Vojsnik. Liberalna Celjska Zveza ima svojo hišo, stanovanja so večkrat v nji prazna, ona pa ima svoje pisarne v tuji hiši in plačuje visoko najemnino. To se gotovo ne zgodi radi tega, ker ima baje nek inspektor hiše veliko stanovanje brezplačno na razpolago. Če bi ljubljanska Zveza tako gospodarila, bi liberalni Dnevnik bil vedno poln vesti o „klerikalnem gospodarstvu“.

Sv. Barbara v Haložah. Liberalnemu generalu ne dišijo prireditve pri sv. Ani. On piše: „Pri sv. Ani je postavil g. župnik čedno novo hišo in v tisti hiši je gostilna... Da, da, vera in žep, to dvojje je neločljivo.“ — Kolikor stavkov, toliko zavijanj. Da si general ne bo domišljeval, da je javnosti spet peska v oči natrosil, in neljube klerikalce zopet očrnil, povemo to-le: Pri sv. Ani se je popravilo (toraj ne postavilo) staro župnišče, ki služi romarjem in duhovnikom kot zavetje in na vse zadnje tudi za shode. In v tej hiši je gostilna? General zopet zavija. Da cerkev ne trpi škode ampak svoj v vinu iz lastnih goric obstoječi dohodek lažje spravi v denar — ob tej vinski krizi —, pridobilo se je za nekaj nedelj pravice točenje pod vejico, ne pa koncesijo za krmo.

Zupan Hribar — največji naprednjak.

V prvi vrsti napredne armade štajerske koraka vedno ljubljanski župan Hribar. Štajerski liberalci ga povsod povzdigujejo v sveta nebesa. „Gliha pač vkup štriha“, pravi

stari pregovor. Kakor je ljubljanski župan narodni radikalec, seveda le na videz, tako se hlinijo tudi štajerski naprednjaki, da imajo samo oni patent na narodnost, dočim v najmanjših rečeh niti v toliko niso dosledni kakor najprostejši človek.

Ljubljanskega župana sveto narodnost je razkrinkala dovolj S. L. S. Na Kranjskem se vsak otrok že porogljivo smeje, če sliši le še besedo o narodnosti ljubljanskega župana, ki je izdal za toliko let slovensko javnost kranjskim nemškutarjem. Gospod župan se niti sedaj noče poboljšati.

Zadnji teden je naš neustrašeni poslanec dr. Korošec hudo krtačil oba nam najbolj nasprotna ministra Hohenburgerja in Stürgk-a. Da je dr. Korošec zadel pravo struno, že kaže dejstvo, da sta oba ministra odgovarjala na dr. Korošev govor, toda nista niti edne njegovih rekrimacij zamogla ovreči. Dr. Korošec je hudo bičal vladu radi nastavljanja nemških nadzornikov na Kranjskem in Štajerskem, Stürgk v svojem govoru le povdarja, da on tega ni kriv. **Hribar gre na taka izvajanja častitat Stürgku** — in Hribar je tudi opozicionalec iz Plojeve družbe v jugoslovanskem klubu. Stürgku radi verjamemo, da on ni v zvezi z nastavljanjem nemškega nadzornika na Kranjskem, pač pa je obnašanje Hribarjevo razkrilo zopet plod zakulisne Hribarjeve pogodbe z Nemci. Ta postavka traja še izza njegovega sodelovanja z Nemci. Zato je pač umevno, da gre narodni radikalec, vseslovan Hribar častitat najbolj nasprotnemu ministru, ki odgovarja slovenskemu poslancu.

Koroško.

Velikovec. V Celju na občnem zboru Zadržne zveze je govoril tudi Pristov in izjavil, da je korenjak Slovenec. Celjani so to požrli, akoravno dobro vedo, da je bil nemškonacionalni kandidat. Nič se ne bomo čudili, če bo v kratkem pisal liberalni dnevnik, da so Ornig, Wratschko, Drogenig, Kallischmigg itd. korenjaki Slovenci.

Vernberg. Naša občina išče z dnem 1. julija občinskega tajnika, ki bi bil zmožen slovensko in pa nemško uradovati. Prošnje so poslali čim hitreje na občinski urad Vernberg, pošta Podravlje, Koroško.

Dobrljaves. Letos bo obhajal svojo diamantno mašo (60letnico svoje nove maše) č. gospod Jožef Kokic, župnik v p., stanujoč tukaj v dobrovljski župniji.

Sprejem v marijanišče. Prošnje, opremljene s krstnim listom, zadnjim šolskim spričevalom, z zdravniškim spričevalom in s privoljenjem očetovim ali oskrbnikovim in s premoženjskim spričevalom, so oddati do 10. julija pri ravnateljstvu. Do tje se morajo prosilci osebno predstaviti.

Zlato mašo bodo leto praznovali v krški škofiji č. gg. Franc Cepic v Kazazah in benediktinca o. Gol. Jäger v Dobrljavesi in o. J. Viher v Št. Pavlu.

25letnico duhovništva bodo praznovali letos č. gg. dekan Čemer v Velikovecu, prof. L. Pazdera v Celovcu, župnik Ivan Vaneček v Blatnem gradu in o. Oton Thiel, nemškoredovec v Brežah.

Kranjsko.

Zoper častnike belgijskega polka vlada na Kranjskem neka posebna mrznja, in ne brez vzroka. Pred nekaj tedni, ko je bil polk na vajah v Cerknici in Begunjah, so šli ti častniki brez vsakega dovoljenja loviti postrvi po Begunjski. Ljudje so jih pri tem dobili in so jih naznanili na županstvo, katero pa dosedaj ni napravilo še nikakega koraka, da bi to stvar naznanilo višjim oblastem.

Postojnska jama je dobila letos mnogo obiskov šolarjev in dijakov v izrednem številu. Krasno in slovito jama so obiskali meseca majnika razni razredi ljubljanske realke, tržaške državne gimnazije, ljubljanske državne gimnazije, gojenci trgovske akademije v Keschely na Ogrskem in še mnogih drugih šol. Na mestu bi bilo tudi, da bi se naše srednje šole tako ojunale in napravljale vsako leto kak izlet v Postojno in njeno slikovito jama. Dijaki naj se na mestu sami prepričajo o bajni krasoti podzemne jame, da se navdušijo za lepoto in ljubezen do domovine.

Železnica Ljubljana—Idrija—Sv. Lucija. železniško ministrstvo je poslalo svojega strokovnjaka inženirja Breiterja, da novo progo pregleda. Na potu ga je spremljal nadzornik Englisch, ki je napravil in zgotovil prvotni načrt. Iz Ljubljane do Idrije je bil navzoč pri pregledovanju župnik Stanonik kot tajnik konzorcija, od Idrije do Sv. Lucije pa načelnikov namestnik Arko in Zazula. Konzorcij je namreč prosil za podporo, da se more trasirana proga izvršiti. Prejšnji železniški minister Derschatta jo je obljubil, ako mu bo to njegov izvedenec priporočal. Ako se bo enkrat ta železnica dogradila, bo oni zapuščeni kot kranjske dežele otvorjen širšemu svetu in bo ljudem pomagano spraviti svoje pridelke na trg.

Razgled po svetu.

Divji mož. V bližini močvirja pri Prentis so našli M. Whiteheada, katerega pogrešajo že nad pet let. Nesrečnika, ki je zbežal vsled obupa, in ki noče sedaj o ljudeh nič vedeti in jih ne mara kot take priznati, so sicer večkrat videli, toda bil je premeten in sila uren ter se jim je vedno umaknil. Preživljal se je izključno z zelišči in sadjem. Brada mu je zrasla do ledij in lasje mu pokrivajo cel hrbet. Zvečer si sploh ni upal nihče iz vasi, ker so ga vsi imeli za bajnega divjega moža. Odpeljali so ga sedaj v bolnišnico, toda tam bo bržkone umrl, ker bo obolel, navajen prostosti, sedaj zaprt v sobi in ker odločno zaničuje vsako kuhano ali pečeno hrano.

Roosevelt v Afriki. Roosevelt, ki tovi v spremstvu 260 oseb v Afriki divje zverine, je baje z sinom vred precej obolel in se vrne v kratkem ali v Evropo ali Ameriko.

Zedinjene države so zvišale carino za hmelj za 27 K pri met. stotu. To bo občutilo pri sedanjih nizkih cenah občutno tudi avstrijsko hmeljarstvo.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Lepo malo posestvo pičle pol ure od Ptujke gore an lepi ravlini je na prodaj. Isto meri okoli 8 orolov in obstoji iz njiv, travnikov, sadonosnika in gozdov. Poslopja so v dobrem stanju. Cena samo 3000 Kron. Več pove lastnik Matija Polić v Mariboru, Parkstrasse št. 24. 454

Stare dopisnice s znamkami kakor tudi kuverte in znamke kupuje po najvišji ceni Karl Navratil urednik, Dunaj 18/1 Leitnermayergasse 36. 126

Brata Rieger, c. k. dvorna tovarna orgelj, Jegerndorf, avstr. Šlezija, se priporočata velečastiti duhovščini. Cenik zastoj! 127

100 kg ovsa stane 14 K, če se ea del ovsa nadomesti z molasin. Sestavina iz 5 kg ovsa in 2 kg molasina ima več vrednosti kakor sam oves. Molaskrma je sladka in ima 85—40% sladkarija in je najboljša krma za konje in drugo živino. 50 kg stane brez vreče franko na vsako postajo 7 K, če se naroči cel voz, drugače 7 K 50 v. K. Stein, Dunaj II, Praterstrasse 54. 128

Gospodje dobe takoj dobro plačano in stalno službo, če so sposobni za obisk zasebnih odjemalcev. Ponudbe na upravnishvo lista pod šifro „Eksistenca“. 115

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,
Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin.

78

V nujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Hotel
Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago: : : 51

se priporoča za obilni obis

Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštanc, kelihov, ciborijev, lestencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Svoji k svojim! 38 Svoji k svojim!

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½% brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5% do 5½% brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

4

SMRT

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega kateri naroči sedaj belo platno v veletrgovski hiši R. Stermecki, Celje (Štajersko).

Štajersko platno m.	po 36 v.
Slovensko platno m.	po 40 v.
Savinsko platno m.	po 44 v.
Vojaško platno m.	po 46 v.
Domestih platno mehko m.	po 48 v.
Gorsko platno debelo m.	po 60 v.
Istrija tkanina, mehka m.	po 54 v.
Holandska tkanina, mehko m.	po 60 v.

Vzorci zastoj in pošiljatve čez 20 K franko.

Olje

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Narodni dom
v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Čudo!

50.000 parov čevljev, 4 pari samo K 7.

Radi nakupa velike množine morem po tako nizki ceni

prodati 2 para moških in 2 para ženskih čevljev za 7 K.

Velikost naj se označi v centimetrih.

S. Urbach, Krakov.

Pošilja se le po poštnem povzetju. 107

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“. Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamnoseško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška
::: obrt s strojnim obratom. :::
Izvrševanje vseh stavbenih del:
kakor stopnic, fasad, podbojev,
pomolov, nastavkov itd. iz različ-
::: nih kamenov in cementa. :::

Specialna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih
::: kamnov itd. :::
Brušenje, puliranje in struganje
::: kamena s stroji. :::

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.
Naprava zidanih ali betoniranih
::: rodbinskih grobišč (rakev).:::

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim
::: tlakom. :::
Izdelovanje pohištenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih
::: vrst v vseh oblikah. :::
Popravljanje spomenikov, udela-
::: vanje napisov v iste. :::